

KADIN ARŞİVLERİNDEN YANSIYANLAR

REFLECTIONS FROM THE
WOMEN'S ARCHIVES

KADIN ARŞİVLERİNDEN YANSİYANLAR

REFLECTIONS FROM THE WOMEN'S ARCHIVES

Mike Bode

Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı'nın arşivi, İstanbul Balat'ta, Haliç'in kıyısında, şehrin Bizans ve Osmanlı geçmişine tanıklık etmiş güzel bir binada yer alıyor. Arşivi ilk ziyaretimi ve buradaki içeriğin önemini ilk fark edişimi, ve bu farkındalığın beni ne kadar derinden etkilediğini idrak etmemin dahi birkaç dakika sürdüğünü hatırlıyorum.

Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı, Türkiye'deki kadınların somut ve manevi toplumsal ve siyasal tarihlerine dair malzemeyi edinmeyi, muhafaza etmeyi, dijitalleştirmeyi ve erişilebilir kılmayı kendisine misyon edinmiştir. Bu tür arşivlere her yerde, özellikle de Türkiye'de az rastlanır. Arşivde, Osmanlı ve erken Cumhuriyet döneminden günümüze efemera, sözlü tarih

The Women's Library and Information Center Foundation's archive is housed inside a beautiful building testifying to the city's Byzantine and Ottoman past, situated on the banks of the Golden Horn in Balat, Istanbul. I remember my first visit to the archive and how it took a few moments before I could truly comprehend the significance and importance of the contents that the building contained and how deeply that realisation moved me.

The Women's Library and Information Center Foundation has assigned itself the mission of acquiring, preserving, digitizing and making available the tangible and intangible social and political histories of women in Turkey. Such archives are rare anywhere and especially in Turkey. The archive

çalışmaları, röportajlar, görsel ve işitsel materyaller, fotoğraflar, kişisel mektuplar, kitaplar ve süreli yayınlar, kadın örgütlerinin tüzükleri, binlerce gazete kupürü, kişisel belge ve kayıt yer almaktadır.

Arşiv düzenli olarak kitap yayınlamakta ve çeşitli etkinlikler düzenlemektedir. Ancak çoğu arşivde olduğu gibi arşiv çalışanları bilhassa toplama, kayıt, koruma, kataloglama ve dijitalleştirme gibi devamlı görevleri yerine getirdiklerinden, arşiv raflarındaki kutu, klasör ve zarfların içindeki kadınlar ve yaşamlarına dair yüz binlerce hikâyeyi görünür kılmak için geriye kısıtlı bir zaman kalmaktadır.

Arşivin akademisyenler ve araştırmacılar tarafından sıklıkla ziyaret edilmesi, görsel sanatçıları da burada araştırma yapmaya, arşivsel materyali incelemeye, bağlama yerleştirmeye ve büyüyen koleksiyonun içeriğini görünür hale getirmeye; arşive daha açık ve öznel bir bakış açısıyla yaklaşmaya davet etme fikrini ortaya çıkardı.

contains material stretching back to Ottoman and early republican times: ephemera, oral histories, interviews, audio-visual material, photographs, private letters, books and periodicals, the statutes of women's organizations, thousands of newspaper clippings, personal documents and records of women and women's organizations together with individual works by women artists and writers.

The archive regularly publishes books and organizes events, but as with most archives human resources are often consumed by the endless task of collecting, registering, preserving, cataloging and digitalizing, seldom leaving enough time to make visible the hundreds of thousands of stories about women and women's lives contained within the boxes, folders and envelopes housed on the shelves in the archive.

The archive is frequently visited by academics and researchers, and here an idea began to develop about the possibility of inviting visual artists to research and investigate, to botanize, contextualize and make visible some of the contents of the growing

İsveç Başkonsolosluğu, İsveç Enstitüsü ile işbirliği içinde sürdürülebilirlik, beraber çalışma süreçleri ve cinsiyet eşitliğine dair düşünceleri araştıran bir dizi proje üzerinde çalışıyordu. *Equal Spaces*'in desteği ve Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı'nın güveni ve cömert katılımı ve Depo İstanbul'un uzmanlığı ve nazik işbirliğiyle, arşivde sanatçılar için ortaklaşa bir misafir araştırmacı projesi geliştirdik.

Proje için üçü İsveç'ten, üçü Türkiye'den olmak üzere altı sanatçı seçildi: Larissa Araz ile Petra Bauer, Özge Açıkkol ile Elin Strand Ruin ile Şafak Şule Kemancı ile Ays Alayat, eşler halinde çalışmak üzere projeye davet edildi.

Araştırma, ilk olarak Türkiye'deki kadın hareketinin tarihi, küratöryel araştırma pratikleri ve arşivin organizasyonu ve içeriği gibi konuların tartışıldığı çeşitli grup seminerleri ve sunumlarla çevrimiçi olarak gerçekleştirildi. Bu görüşmeleri, sanatçılar arasında birçok çevrimiçi buluşma, Türkiyeli sanatçıların arşiv ziyaretleri ve İsveçli sanatçıların Türkiyeli meslektaşlarıyla birlikte

collection. To approach the archive from a more open and subjective point of view.

The Consulate General had been working on a series of projects in collaboration with the Swedish Institute called *Equal Spaces* which explored ideas about inclusion, sustainability, collective working processes and gender equality. With the support of this project and the trust and generous engagement of the Women's Library and Information Center Foundation and the expertise and kind cooperation of Depo Istanbul we were able to develop a joint research residency project for visual artists at the archive.

Six artists, three from Sweden and three from Turkey, were selected and invited to work collaboratively in pairs, Larissa Araz with Petra Bauer, Özge Açıkkol with Elin Strand Ruin and Şafak Şule Kemancı with Ays Alayat.

The research was initially conducted online with several group seminars and presentations discussing such topics as the history of the women's movement in Turkey, curatorial research practices and

arşivde çalışmak üzere İstanbul'a yaptığı araştırma ziyaretleri izledi.

Bu üç ortak araştırma projesinin çıktılarını Depo'daki *Kadın Arşivlerinden Yansıyanlar sergisi* ve kataloğunda sunabilmenin mutluluğu ve gururunu paylaşıyoruz.

Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı'ndan Ecem Polat, İdil Çelik ve Hayati Akça'yla beraber Aslı Davaz, Gökçe Sözen, Hülya Hayatseven ve Sibel Sular'a proje süresinceki açıklık ve destekleri; ve özellikle Füsun Ertuğ'a projeye inancı ve araştırma sürecine cömert katkıları için İsveç Başkonsolosluğu ve İsveç Enstitüsü adına teşekkür ederim.

Ayrıca, Depo'dan Asena Günel ve Aslı Çetinkaya'ya sanatçıların seçim sürecindeki öngörülerini ve bize cömertçe eserleri sunabileceğimiz alan ve bağlamı sağladıkları için, ve özellikle küratöryel katkıları için Marina Papazyan'a ve tasarım çalışmaları için Eli Bensusan'a içten teşekkürlerimi iletirim.

Fatmagül Berktaş ve Feride Eralp'e, Türkiye'deki Kadın

the organization and contents of the archive itself. This was followed by numerous meetings between the artists online, visits to the archive by the artists based in Turkey, together with several research visits to Istanbul by the Sweden-based artists to work on site together with their colleagues.

We are now very happy and proud to be able to present the results of these collaborative research projects in the exhibition *Reflections from the Women's Archives* at Depo.

On behalf of the Consulate General of Sweden and the Swedish Institute I would sincerely like to thank Ecem Polat, İdil Çelik and Hayati Akça at the Women's Library and Information Centre Foundation together with Aslı Davaz, Gökçe Sözen, Hülya Hayatseven and Sibel Sular for their openness and assistance throughout the project and especially to Füsun Ertuğ for believing in the project and being so generously engaged throughout the research process.

Also a warm thank you to Asena Günel and Aslı Çetinkaya at Depo for their intuition in the selection procedure and for generously

hareketine kapsamlı bir tarihsel bakış sundukları; Merve Elveren ve Çağla Özbek'e ise arşivlere çağdaş bir küratöryel bakış açısıyla yaklaşma konusundaki fikirlerini paylaştıkları için teşekkür ederiz.

Equal Spaces ekibine, İsveç Enstitüsü'nden Maria Kron ve Oskar Röhlander'a, ve azimli koordinasyonundan dolayı İsveç Başkonsolosluğu'ndan Aslı Yurdanur'a teşekkürler.

Ve elbette kendilerini projeye ve içerdiği ortak çalışma süreçlerine özveriyle adanmış sanatçılara çok teşekkür ederim.

Mike Bode
Kültür Ataşesi, İsveç İstanbul
Başkonsolosluğu

providing us with the space and context to present the works, and not least to Marina Papazyan for curatorial input and Eli Bensusan for the design work for the exhibition.

Thanks also to Fatmagül Berktaş and Feride Eralp for giving us a comprehensive historical overview of the women's movement in Turkey and to Merve Elveren and Çağla Özbek for sharing their ideas on approaching archives from a contemporary curatorial point of view.

With acknowledgements to the *Equal Spaces* team, Maria Kron and Oskar Röhlander from the Swedish Institute and to Aslı Yurdanur at the Consulate General for her tireless coordination.

And of course a big thank you to all of the great artists who have unselfishly dedicated themselves to the project and the collaborative working processes it involved.

Mike Bode
Counsellor of Cultural Affairs,
Consulate General of Sweden,
Istanbul

Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi'nde 2019 Kadın Yazısı Festivali'nden bir panel, KEKBMV Arşivi.

A panel during the Femi Writing Festival 2019 at the Women's Library and Information Center, WLICF Archive.

KADIN ARŞİVLERİNDEN YANSIYANLAR REFLECTIONS FROM THE WOMEN'S ARCHIVES

Depo

Depo, Kadın Eserleri Kütüphanesi'ni merkezine alarak sürdürülmüş, uzun soluklu kültürler ve disiplinler arası bir işbirliği ve sanatsal araştırmanın sonucu olan *Kadın Arşivlerinden Yansıyanlar* isimli sergiye ev sahipliği yapmaktan gurur duyar.

Kadın Arşivlerinden Yansıyanlar projesi katılımcıları, arşivle birer sanatçı olarak ilişki kurmak gibi zor bir görevi üstlendiler. Kadın Eserleri Kütüphanesi içerisinde ve aracılığıyla çalışmanın nüansları, *ne* ve *nasıl* sorularına ek olarak, bu sürecin *kiminle* yaşandığıyla da bağlantılıydı. Bariz coğrafi ve kültürel ayrımların yanı sıra sanatçılar, feminist pratiğe farklı yaklaşımları ve kişisel bağlantılarını keşfetmenin yollarını da bulmak zorundaydılar.

Depo is proud to be hosting *Reflections from the Women's Archives*, an exhibition culminating from months of artistic research, cross-cultural and interdisciplinary collaboration which has Women's Library in Istanbul at its epicenter.

The participants of *Reflections from the Women's Archives* project have assumed the often difficult task of engaging with an archive as artists. The intricacies of working in and through the Women's Library however, stemmed not only from the questions of *what* and *how*, but also *with whom*. The obvious geographical and cultural divides aside, the artists had to also find ways to intersect their diverse approaches and personal connection to feminist practice.

Depo'nun *Kadın Arşivlerinden Yansıyanlar* projesindeki ilk rolü aracılık oldu. Asena Günal ve Aslı Çetinkaya, İsveçli katılımcılarla gerçekleştirdikleri çevrimiçi toplantıların ardından, projeye Şafak Şule Kemancı, Larissa Araz ve Özge Açıkkol'un katılımını önerdi ve sanatçıları davet etti. Depo ekibi, bu üç sanatçının pratiklerine aşina olduğundan gözlemedikleri belirli ortak özellikler ve bir nebze içgüdü sayesinde, eşleştirme sürecine yardımcı oldu. Eşleştirmeler yapılırken, sanatçıların proje ve arşive dair geliştirebilecekleri birbirinden farklı kavramsal, materyal ve kişisel/kişilerarası bakış açıları dikkate alındı. Bu işbirliklerinin çıktılılarıyla karşılaşacak ziyaretçilerin de, sanatçıların yaklaşımları arasındaki uyumla beraber, verimli bir kontrast hissedeceklerini umuyoruz.

Depo, projeye değerli daveti ve güveni için İsveç İstanbul Başkonsolosluğu Kültür Ataşesi Mike Bode'a; titiz koordinasyonu için Başkonsolosluk'tan Aslı Yurdanur'a; sanatçıların Kadın Eserleri Kütüphanesi'ndeki araştırma süreçlerine nazik ve

Depo's initial role in *Reflections from the Women's Archives* project has been that of a mediator. After having online meetings with the participant artists from Sweden, Asena Günal and Aslı Çetinkaya proposed and invited Şafak Şule Kemancı, Larissa Araz and Özge Açıkkol to join the project. Depo team has been familiar with the practices of these three artists, hence certain common traits that could be observed and a bit of intuitiveness helped with the matching process. Each pairing was made with the intention to facilitate collaboration, and particularly the different points of entry the artists could have into the project and the archive, conceptual, material and (inter)personal, were taken into account. We hope that the artist pairs, as well as the audience who will encounter the outcome of their cooperation, will have had experienced the sense of cohesion and productive contrast we envisioned for this collaborative project.

Depo would like to thank Mike Bode, Counsellor of Cultural Affairs at Consulate General of Sweden Istanbul, for inviting and trusting Depo to be part of the project,

cömert katkıları ve yardımları için Füsun Ertuğ'a; katılımcılara Türkiye'deki kadın hareketine dair gerekli bakış açısını sağladıkları için Fatmagül Berktaş ve Feride Eralp'e; ve kıymetli katılımları için tüm sanatçılara, Petra Bauer ile Larissa Araz, Elin Strand Ruin ile Özge Açikkol ve Ays Alayat ile Şafak Şule Kemancı'ya teşekkür eder.

and Aslı Yurdanur at the Consulate General for her meticulous coordination; to Füsun Ertuğ, for her kind and generous contribution to and assistance of the artists' research processes at the Women's Library; to Fatmagül Berktaş and Feride Eralp for providing the project with the much necessary knowledge about the women's movement in Turkey; and to all the participating artists, Larissa Araz with Petra Bauer, Özge Açikkol with Elin Strand Ruin and Şafak Şule Kemancı with Ays Alayat for their invaluable involvement.

Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi, Okuma Salonu'nda bir toplantı, 2018, Fotoğraf: Elif Kahveci, Unlimited Publications izniyle.

A meeting in the Reading Room, the Women's Library and Information Center, 2018, Photo: Elif Kahveci, courtesy of Unlimited Publications.

KADIN ESERLERİ KÜTÜPHANESİ ARŞİVLERİNDE SANATÇILARLA ÇALIŞMAK

WORKING WITH ARTISTS IN THE WOMEN'S LIBRARY ARCHIVES

Fusun Ertuğ*

Türkiye'de 1980'lerden itibaren yükselen kadın hareketinin immesiyle, İstanbul'da kadın merkezli bir arşiv ve kütüphane oluşturmak üzere yola çıkan kadınlar, 8 Mart 1990'da Kadın Eserleri ve Bilgi Merkezi Vakfı'nı kurdu. Geçmişle geleceği bağlamak, kadınların izlerini sürmek üzere yola çıkan Vakıf, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin tahsis ettiği Fener semtindeki tarihî yapıda 14 Nisan 1990'da hizmet vermeye başladı. 32 yıldır, başışlar ve gönüllü emek katkısı ile Osmanlı'dan günümüze Türkiye'de kadınlar ve toplumsal cinsiyetle ilgili, onların yazdığı kitaplar, dergiler, tezler, belgeler, görseller derlendi, kataloglanarak araştırmacılara sunuldu. Vakıf koleksiyonlarında

With the impetus of the women's movement in Turkey in the 1980s, "The Women's Library and Information Centre Foundation" (WLICF) was founded on March 8, 1990, by women who had a goal to establish a women-centered archive and library in Istanbul. Aiming to connect the past with the future, and to trace women's footsteps, the Foundation opened to the public on April 14, 1990, in a historical building in Fener district granted by Istanbul Metropolitan Municipality. Thanks to donations and labor of our volunteers for thirty-two years now, books, journals, theses, documents written, and images created by women –on women and gender in Turkey– from the Ottoman period to the present, have been compiled, cataloged, and presented to researchers. The

* Founding member of the Women's Library and Information Centre Foundation, and one of the coordinators of this project.

yer alan kaynaklardan yeni yayınlar üretildi ve kadınların bilimsel, sosyal, demokratik mücadeleleri için altyapı sağlandı. Yaratılan kültür ve hafıza mekânında pek çok kadın merkezli etkinlik yapıldı, paneller, konferanslar, sergiler, konserler verildi. Sanatçı kadınların açtıkları sergilerden başışlanan sanat eserleriyle mekânın duvarları sürekli bir sanat galerisine dönüştü. Vakıf koleksiyonları zaman içinde giderek gelişti ve çeşitlenerek bugün 16 farklı alt başlıkta değerlendirilmekte.¹ Kadınlara ve kadın kurumlarına ait Özel Arşivler, Kadın Örgütleri ve Örgütlenmeleri, Efemera, Gazete Kupür, Afiş, Görsel, Nadir Eserler, Sözlü Tarih, Kitap, Süreli Yayın, Tez, Makale, Sanat Eserleri, Kadın Yazarlar, Kadın Sanatçılar ve İşıtsel koleksiyonlardaki malzemelerin çeşitli projelerin desteğiyle açık erişime sunulmasına çalışmaktadır.

Daha önce Kütüphanede sanatçıların koleksiyonlarından

¹ Vakıfla ilgili daha çok bilgi için: <http://kadineserleri.org>;

resources made available in the Foundation's collections allowed for new publications. The Foundation also provided the necessary infrastructure for women's scientific, social, and democratic initiatives. A number of women-centered events, including panels, conferences, exhibitions, and concerts, were organized in this women's memory space. The walls of the foundation have turned into a permanent art gallery where women artists exhibited their artworks which they donated after these exhibitions. Collections of the Foundation grew over time and are now organized in sixteen main sections.¹ following collections are partly accessible to public online thanks to support from different projects: Private Archives of Women's and Women's Institutions, Women's Organizations, Ephemera, Newspaper Clippings, Posters, Visual Collections, Rare Materials, Oral History, Books, Periodicals, Thesis-Dissertations, Articles, Art Collections, Women Writers, Women Artists, and Audio Materials. Although the Women's Library has hosted exhibitions comprising works from various artists'

¹ For more information on the Foundation: <http://kadineserleri.org>;

* Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı kurucu üyesi, bu projenin yürütücülerinden.

örnekler içeren sergilemeleri² yer aldıysa da Depo'da açılan bu sergi, altı sanatçının Kütüphanenin farklı koleksiyonları üzerinde çalışarak, onlardan yararlanarak, esinlenerek, Kütüphane dışı bir alanda açtıkları ilk sergidir. İsveç Enstitüsü'nün *Equal Spaces* Projesi çerçevesinde yaratılan fonlarla, İsveç Konsolosluğu Kültür Ataşeliği'nden Mike Bode ve Aslı Yurdanur'un, Depo İstanbul'dan Asena Günal, Aslı Çetinkaya ve Marina Papazyan'ın katkılarıyla gerçekleştirilen, üç Türkiyeli ve üç İsveçli sanatçının Kütüphane arşivlerinde çalışarak yaratıcı bir süreçte bulunmalarını sağlayan bu deneyim bizlere de birçok yönden değerli kazanımlar sağladı.

Projeye katılacak sanatçıları geçmiş deneyimlerine ve ortak ilgilerine göre eşleştirmeyi başaran İsveç Kültür Ataşeliği ve Depo İstanbul ekibine teşekkür borçluyuz. Larissa Araz ile Petra Bauer, Özge Açıkkol ile Elin Strand Ruin ve Şafak Şule Kemancı ile Ays Alayat'ın ortak tasarladıkları işler, aynı mekânda sergileniyor.

collections,² this is the first time that six artists' works– inspired and created work from their engagement with the different collections of the Women's Library– are going to be exhibited at Depo, outside of the Library quarters.

The invaluable experience of bringing together three artists from Turkey and Sweden each to engage in a creative process while working in the archives of the Women's Library was made possible by the funds made available under the scope of the Swedish Institute's *Equal Spaces* project, and the contributions of Mike Bode, the Counsellor for Cultural Affairs at the Consulate General of Sweden, and Aslı Yurdanur, along with Asena Günal, Aslı Çetinkaya and Marina Papazyan from Depo İstanbul. We all owe the Office of the Cultural Affairs of Sweden and Depo İstanbul staff a great debt of gratitude for matching the participating artists according to their past experiences and common interests. Works co-designed by Larissa Araz and Petra Bauer; Özge Açıkkol and Elin Strand Ruin; and Şafak Şule Kemancı and Ays Alayat are exhibited in the same space. It has been very exciting to

Aylar süren çalışmaların, düşünme ve yaratma süreçlerinin, büyük bir emeğin ürünlerini izlemek hepimiz için heyecan verici oldu. Proje, pandemi sürecine denk geldiği için, fiilen kütüphanede çalışmaların ve yüz yüze toplantıların kısıtlanması, seyahat yasakları gibi sınırlamalar yaşandı. Bu süreçte, toplantıların ve iletişimin online gerçekleşmesi, henüz açılmamış arşivler için sanatçılara çevrimiçi erişim sağlanması gibi çözümler üreterek çalıştık. Sanatçılara kütüphane arşivlerini tanıtmak, önceki deneyimlerine bakarak, dinleyerek ve konuşarak ne tür koleksiyonlarla ilgilenebileceklerini düşünme, öneri getirme süreçleri bizler için de çok yararlı oldu. Bu sergi, arşivleri görünür kılma, konuşarak topluma paylaşımı artırma yönündeki çabalarımıza yeni bir mecraya açacağı gibi sanatçılara arşivlerdeki zengin olasılıkları da işaret edecek.

Larissa Araz ve Petra Bauer, Görsel Arşivden 33 fotoğraf seçerek onları yorumladı. Fotoğrafın sadece bir arşiv malzemesi değil bir obje olarak her yorumla değişebildiğine, yaşadığına bir kez

see the products of the great deal of effort and labor artists have put into the studying, thinking and creation processes for months come into fruition. Since the project coincided with the pandemic, there were restrictions to working at the Women's Library, meeting in person, and traveling. We tried to overcome these barriers by meeting and communicating with artists online and providing them online access to archives that are not yet open to the public. We have also learned a lot from introducing the Women's Library archives to the artists. We got to know the artists better by listening to them and their past experiences; and we embarked on a reflective journey together as we tried to identify where in the archives their interests might lie and provided suggestions to them. This exhibition not only opens a new space for us to increase the archive's visibility and the quality of its dialogue with the public, but also highlights its rich potential for artists to discover.

Larissa Araz and Petra Bauer chose and interpreted 33 photographs from the Visual Collection. We have once again witnessed that photographs not only exist as archivable material, but also live as objects with the potential to change according to

² Haziran 2018'de gönüllü emekle gerçekleşen KEKsevenler sergisi için: <http://kadineserleri.org/kadin-eserleri-kutuphanesi-sevenler-destek-sergisi/>

² "KEKsevenler" exhibition (June 2018), thanks to all volunteer contributions: <http://kadineserleri.org/kadin-eserleri-kutuphanesi-sevenler-destek-sergisi/>

daha tanık olduk. Sanatçılar, bizim bu imajları hangi gerekçelerle seçip arşive dahil ettiğimizi sorgularken, biz de onların bu kadın görsellerini arşivin içinden çekip çıkarmalarına neyin sebep olduğunu sorguladık. 1920'lerin stüdyo fotoğraflarından, 1960'ların amatör çekimlerine, seçilmiş kadın imgelerinin bize aktardıklarını bugünden yorumlarken, kişisel, sınıfsal, kültürel tercihlerimizin, toplumsal cinsiyete bakış açımızın etkilerini de fark ediyoruz. Bazı fotoğraflarda yer alan sevilen kişilere ithaf yazıları yorumumuzu derinden etkiliyor. Sergideki fotoğraflara tekil bakmanın yanı sıra, bunların birlikte sergilenmesindeki anlamları, katmanları, bu yeniden yaratılan ilişkiler ağı içinde düşüneceğiz.

Özge Açıkkol ve Elin Strand Ruin, arşivdeki belgelerle dışarıdaki gündelik yaşam arasında bağ kurmaya yoğunlaştı. Kütüphanenin yer aldığı Fener-Balat mahallesinde, çoğu Karadeniz bölgesinden göçen kişilerin yerleştiği bir çıkmaz sokakta, kadınların oluşturduğu kamusal alanı ev içine dönüştürme eylemine tanıklık

their interpretations. While the artists were questioning why we had chosen to include these photographs in the archive, we were exploring their motivation to choose these images of women from the archive. As we were interpreting, from the present moment's perspective, what these chosen images of women –from studio shootings from the 1920s to amateur shootings from the 60s– tried to convey, we were confronting how our personal, class-wise, and cultural choices and perception of gender influence the process. Dedication notes to loved ones found on certain photographs had a strong influence on our interpretations of them. We will not only be viewing the photos in this exhibition through our individual lenses, but also try to understand the meaning and layers created by exhibiting them together, through the lens of a new network of relations created by the act of bringing them together.

Özge Açıkkol and Elin Strand Ruin focused on creating links between the documents in the archive and daily life outside of the archives. They have witnessed how a public space occupied by people –more specifically in this blind alley whose residents are from the Black Sea Region– in

ettiler. Sergide bizi bir çıkmaz sokağı dönüştüren kadınların emeğinin farkına varmaya davet ettiler. Arşivlerde yer almayan bu kadınların yaşamıyla bir 'arşive sahip' öğretmen, siyasetçi bir kadının ortak noktalarına, 'bakım emeği' üzerinden yaklaştılar. Kadınların çevrelerine sahip çıkma mücadelesine, çevrelerini dönüştürme, bakma, besleme, geleneksel bilgilerini kente taşıma, yeni kimlikler, aidiyetler yaratma becerilerine dikkatimizi çektiler. Bunların arşivlerde izini sürdüler, kimi zaman güncel bir fotoğraf ya da dergi yazıları, arşivle dışarının bağına kurdu.

Şafak Şule Kemancı ve Ays Alayat, toplumsal cinsiyet rollerine, kimliklere bakışımızı sorgulamak üzere arşivde yer alan tek bir gazete kupüründen yola çıktılar. 1935 tarihli gazete haberinde adı geçen Kenan Çinili'nin kadın mı erkek mi olduğu tartışmasının neredeyse 80 yıl sonra halen farklı biçimlerde sürmesini, yaşamda olduğu kadar arşivlerdeki görünmezliğini de gün ışığına çıkarmaya çalıştılar. Kenan'ın fotoğraf ve yazılarına, yaşamına odaklanarak, aşklarını vurgulamayı seçtiler. Şafak, Ays

Fener-Balat neighborhood where the Women's Library is located, transformed into a domestic space by women. Through this exhibition, the artists invite us to notice the care work of the women of the Blind Alley, who are not presented in the archives, as well as a teacher or a politician woman from The Women's Library Archives. They drew our attention to women's struggle to protect and transform their surroundings; and their skills in caring for and feeding others, bringing their traditional knowledge into the city, and to create new identities and a sense of belonging. They traced these themes in the archives and were able to link them with the outside world through a contemporary photograph or a magazine article.

Şafak Şule Kemancı and Ays Alayat based their exploration on a single newspaper clipping from the archives with a goal to investigate our attitude towards gender roles and gender identities. The artists tried to highlight how tenaciously the discussion mentioned in this article from 1935– on whether Kenan Çinili is a woman or a man– still continues after almost 80 years of its publication. The artists were also concerned with Kenan's invisibility in the archives, as much as in real life, and tried to shed light

ve Kenan'ın farklı dönemlere ait kişisel non-binary deneyimleriyle örülü düşsel bir söyleşiyi gerçekleştirmeye çalıştılar. Onun 'gerçekten yalnız mıyım' sözü ile ailesinden, toplumdaki dışlanmışlığına ayna tuttular, fotoğraflarını aynalara bastılar ki orada kendi iki yüzlülüğümüzü görebilelim.

Her belge ve fotoğraf ile yere zamana göre farklılaşan, karmaşık, akışkan bir ilişkimiz var. Fotoğrafçı ve arşivle ilgilenen biri olarak daha çok içeriği, tarihselliği, bilimsel açıdan, toplumsal cinsiyet açısından, belgedeki kişinin bizimle olan ilişkisi açısından bakmayı deneyimlemiştim. O belgeye sanatçı gözüyle bakışın neler yaratabileceğini öngörmem zordu. Bu süreçte ortak kurum çalışanları ve sanatçılarla verimli bir işbirliği sürdürdük, hepimiz çok farklı kazanımlar edindik. Muhtemelen sergi sırasında da izleyicilerden yeni geri dönüşlerle serginin etkileri sürecek. Bu serginin gerçekleşmesinde emeği geçen herkese sonsuz teşekkürlerimle.

Fusun Ertuğ - Şubat 2022

to this aspect of them. They chose to focus on Kenan's life through their photographs and writings and emphasized Kenan's love stories. They tried to bring an imaginary conversation, interwoven with non-binary experiences of Şafak, Ays and Kenan from different periods in history, into life. They unveiled Kenan's exclusion from their family and society by emphasizing Kenan's question: "am I really alone?" and printing Kenan's photos on mirrors, so that we can see our own hypocrisy in them.

We have a complicated and fluid relationship with each document and photograph – much depending on the time and space. As a photographer and an archive coordinator, I have more experience in looking at the content in terms of historicity, science, gender and how the person in the document relates to the viewer. In the beginning, it was difficult for me to envision what artists' perspectives could bring to these documents. We have all learned a lot from our effective cooperation with the staff of partner institutions and the artists. The impact of the exhibition is likely to last with the feedback of its viewers. I would like to extend my sincerest gratitude to everyone who has made this exhibition possible.

Fusun Ertuğ - February 2022

Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi'nin Fener'deki binası, 2020, KEKBMV Arşivi.

The Women's Library and Information Center's building in Fener, 2020, WLICF Archive.

Teşekkürler | Thanks to

Aslı Davaz, Aslı Yurdanur, Çağla Özbek, Deniz Alayat,
Deniz İnal, Ebru Şeremetli, Ecem Polat, Eda Hisarlıoğlu,
Eli Bensusan, Fatmagül Berktaş, Feride Eralp, Füsün Ertuğ,
Gökçe Sözen, Gülşah Mursaloğlu, Hadiye Cangökçe, Hatice Cenik,
Hayati Akça, Hülya Hayatseven İskender, İdil Çelik, Lamarts,
Maria Kron, Meriç Balkandere, Merve Elveren, Meryem Turan,
Olivia Plender, Oskar Röhlander, Serdar Soydan,
Sibel Servet Sular, Vilde Lee Stampe Odman

ve | and to

Azime, Besime, Fevziye, Güllü, Makbule, Şengül, Zehra